

הקרב האחרון של תמיר

רס"ן (מיל') תמיר מסד התקשה להיפרד מהצבא. הוא היה מלח הארץ בלי מרכאות: לוחם, אדם טוב לב, איש משפחה למופת. את הקרב הקשה על הבופור במלחמת לבנון, שבסיומו נפגש עם ראש הממשלה מנחם בגין ושר הבטחון אריאל שרון, נשא כצלוקת עמוקה בליבו. שלושם נהרג בפיגוע באריאל

תמיר מסד (משמאל) עם ראש הממשלה מנחם בגין ושר הבטחון אריאל שרון במוצב הבופור במלחמת לבנון. צילום: דר"צ

ג'ורא מסד, האב: "אירוע הבופור נותר עבורו זיכרון קשה מנשוא. הוא שמר על קשר הדוק עם אלמנות החיילים ועם אלה שהיו איתו באותו לילה במקום"

תמיר מסד ז"ל. "הוא לא היה מפקד, אלא קודם כל חבר", מספרים פקודיו צילומי רפרודוקציה: קוקו

קובי שגב, הסמ"פ של מסד במלחמת לבנון: "תמיר שירת במילואים בתדירות גבוהה וראה בכך שליחות. הוא הרגיש צורך לעזור בהגנה על המדינה ולזכור בכך את חבריו שנשארו מאחור"

תמיר מסד (משמאל) בשער "במחנה" לאחר מלחמת לבנון

יכוח על הבופור

"נהרגו שישה, מפקד הסיירת נהרג"

7 ביוני 82. תמיר מסד נפגש עם אריאל שרון ומנחם בגין על הבופור ומסביר להם כי בניגוד לדיווחים, כיבוש ההר גבה קורבנות מכוחותינו. מתוך הספר "משפחת הבופור" מאת רוביק רואטל (1989)

ושאל בשקיקה: היו להם מכונית ירייה? אנשי הפמליה זינו באי נוחות ותמיר אמר: היו להם מכונית ירייה די גדולה פה, באזור המבצר. בתוך התעלה היו להם רובים אישיים. הם לא נתנו להיכנס לתעלות. האיש הזקן היה נרגש מעט ואמר: הייתם צריכים להתגבר עליהם בקרב פנים אל פנים. תמיר לא השיב והאיש הזקן שאל: הרבה נכנעו? תמיר ענה: לא, לא נכנעו. האיש הזקן נראה מאוכזב ומקצת ומילמיל: לא נכנעו, ותמיר חוסק, או נהרגו, או ברחו.

תמיר דיסדס לצידם והאיש העבה הציג אותו שערתי בתחקיר לכתיבת הספר. הקרב הוצג בציבור ובתקשורת כקרב ללא נפגעים. עדותו של מסד מפריכה את טענתו של שרון שלא ידע שהיו נפגעים על הבופור. הצגת הקרב על הבופור כקרב ללא נפגעים נתפסה לאחר זמן כחלק ממערכת הולכת השולל שליוותה את הימים הראשונים של המלחמה.

בשמרתי צעד מדודות, נתמך במקל, איש זקן וכחוש, חבוש משקפיים עבים. האיש הזקן אמר בהנמת לב: מרגישים אוויר פסגות. נשם נשימה למבצר. מן המסוק יצא איש עבה וחזוח, לבוש מעיל-רוח קל, מכוון בפמליה קטנה. הם שוטטו בשבילי ההר ושוחחו בעירנות. תמיר הלך עם החבורה. האיש העבה שאל אותו שאלות בקול מצוה, צופן חיד, ותמיר השיב בקצרה ובזהירות. האיש העבה אמר: עד כמה ששמעתי, כבשו את המבצר חלק, בלי נפגעים. תמיר אמר: נהרגו שישה, מפקד הסיירת נהרג. האיש העבה אמר: אני חושב שאתה טועה, הדיווחים שלנו אומרים שלא היו נפגעים. תמיר היה נבוך מעט ואמר: אני ראינו אותם, אני עזרתי לפנות אותם. האיש העבה אמר: היה לילה קשה, אני חושב שלא בדיוק הבנת לפי הדיווחים שלנו לא היו נפגעים. עלה קול טרטור מן המזרח ועוד מסוק נחת ברחבה, ממנו קפצה חבורת אנשי טלויזיה, נצויר העבה אמר: מחבלים, והאיש הזקן נינעע בראשו

ששירתו תחתיו וזכו את אותו מפקד מהבופור וחששו כי מולם יתייצב קצין מתנשא. ההפך היה הנכון. מצאנו איש חם ומיוחד, שהשאיר כל אינטרס בצד, וכאשר נשאל על אותו אירוע מפורסם, הוא היה עונה לנו: 'תעובו את הפולני' טיקה בצד, באו נעשה את העבודה שלנו'. איתן בלומברג, גיסו של תמיר, מתאר אותו כאדם צנוע ושקט. 'בכל מקום שתמיר נמצא בו הוא היה המנהיג. זה לא נבע מכוח השררה אלא מכוח אישיותו. תמיר היה בן שכל אם וזבא היו רוצים. הוא היה בעל ואבא שכל רעיה וילד היו מפללים לו. הוא היה פקוד שכל מפקד היה נהנה משירותיו, ומפקד שכל חייל היה רוצה להיות פקודו'.

מאו שהגיעה הידיעה נאספים חברי ילדות ובני הקיבוץ בחצר הבית של הוריו בכפר מטריק. כולם מתקשים להאמין שהגבר החייכן שכל כך אהבו, איננו. 'הוא היה דוגמה ומופת להרבה מהצעירים בקיבוץ. הגבורה שלו ושל חבריו בבופור נכנסה לספר הויכרון של מדינת ישראל לער', סיפרה אחת השכנות. חייל ששירת איתו הוסיף: 'יש תמונות שאתה לוקח המבצר המקולל לאחר הקרב על הבופור. הראי-ן ון איתו חשף את תמיר כמי שהוא קודם כל אדם רוק אחוץ כך חייל. לכולם הוא יישאר המפקד האנושי והמפריג, החבר החם והתומך שעם נפילתו הותיר אחרייו חלל עצום'.

hayom@maariv.co.il

חגי עינב

מתקשים לעכל את מה שקרה, אך מבינים את האהבה הגדולה של תמיר למדינה. לפני כשבוע שנים עזב מסד את קיבוץ ועבר לבן שמו, בעקבות רעייתו אורלי בת המושב. לבני הזוג שלושה ילדים, רועי בן 14, גיא בן 12 ודן בן ארבע. מסד עבר כשהגדס אלקטרוניקה ולאחרונה הקים חברת היי טק. למרות עבודתו הוא תמיד מצא זמן למשפחתו. הידיעה לבצאת עם הילדים לטיולים בחיק הטבע וליוויה את בנו הבכור, רועי, בן ה-14, בתחילת דרכו ככדורסלן צעיר. 'הוא ידע מה כל ילד צריך ומה כל ילד אהב, הוא נתן לאורלי רעייתו את ההרגשה שתמיד הוא לצידה, גם אם הוא לא נמצא פיזית במקום', סיפרה גיסתו, תמר כפיר, והוסיפה: 'במלחמת יום כיפור איברנו את הרוח שלנו, וכשתמיר נכנס למשפחה הוא חיבר בין כלנו. אני לא יודעת מה יהיה עכשיו. אורלי תמיד פחדה מהפיגועים ואמרה לי כל הזמן דק שיסיים עם המילואים האלה, יש לי הרגשה שזה לא ייגמר טוב'.

זמן קצר לאחר הפיגוע ניסתה אשתו לאתר אותו כטלפון הגייד. כשלא הצליחה, הבינה שהגורא מכל קרה. 'הוא היה אדם שעירדכן כל הזמן איפה הוא נמצא, גם כאשר הוא היה עסוק', סיפרה כפיר.

"דע לכת תשובה בשמח"

'תמיר ניסה כל הזמן להרגיע', מספר עוד החבר קובי שגב. 'הוא היה אדם משכמו ומעלה, אנשי ומבין ללב הוולט. הוא היה מסוג המפקדים שידע לתת תשובה בשמח ופתרון לכל בעיה בלי למשך זמן. בתקופה האחרונה שאלתי אותו 'עד מתי? טוב הלב שלך עוד ירוג אותך', והוא ענה לי 'קובי, אנחנו נמשיך כמה שצריך, כי אין מישהו אחר שייעשה את זה במקומנו'. קובי שגב תמיר מסד שירתו תמיר יחד. במילודים אים האדרונים, בשל בעיית כבד האדם, הם נאלצו להיפרד. 'ביום ראשון 11:30 בבוקר בירדתי איתו בפעם האחרונה מה המשך הנהלים ליום העבודה. 10 דקות לאחר מכן התרחש הפיצוץ'. 'החידן שלו קנה אותך', מספר עמית דיין מנתיב הלה"ה, שהיה פקודו של תמיר. 'הוא לא היה מפקד, אלא קודם כל חבר. רוב החיילים